

UTNYTTJANDET AV SAKKUNNIGTJÄNSTER INOM FÖRSVARSFÖRVALTNINGEN

Utnyttjandet av sakkunnigtjänster på försvarsförvaltningens område har ökat under de senaste åren. Inom statsförvaltningen är det Försvarsmakten som anlitar mest sakkunnig- och forskningstjänster: Dess andel utgjorde 13 procent av alla anskaffningar av sakkunnig- och forskningstjänster år 2003. Försvarsmakten använde för upphandling av sakkunnig- och forskningstjänster år 2003 över 57 miljoner euro. Försvarsministeriet använde för upphandling av sakkunnig- och forskningstjänster år 2003 drygt 1,6 miljoner euro.

Revisionstemat utgår från observationen, att en betydande del av sakkunnig- och forskningstjänsterna anskaffas utan konkurrensutsättning.

Målet med revisionen var att klargöra, huruvida statens medel har använts på ett ändamålsenligt sätt vid upphandlingen av sakkunnig- och forskningstjänster och huruvida vid denna upphandling iakttas lagstiftningen om upphandling.

Vid revisionen genomgicks försvarsministeriets betalningsställe och tre av Försvarsmaktens betalningsställen. Hos dessa betalningsställen granskades totalt 159 anskaffningar. Det totala värdet av de anskaffningar som hörde till det granskade materialet uppgick till 12 523 920 euro.

I fråga om de enskilda anskaffningarna granskades hur anskaffningen genomförts kommersiellt och hur anskaffningen konkurrensutsatts. Ifall anskaffningen inte hade konkurrensutsatts granskades vilken grunden för direkt upphandling var. Av dessa grunder gjordes ett sammandrag, som delvis utgjorde basen för de diskussioner som fördes om upphandlingen av sakkunnig- och forskningstjänster. Vid dessa diskussioner genomgicks anskaffningens kommersiella genomförande och klargjordes orsakerna till hur anskaffningen gjorts.

I det granskade materialet utgjorde antalet konkurrensutsatta anskaffningar 31 dvs. 19 %. Vid revisionen räknades

till konkurrensutsatta anskaffningar sådana anskaffningar som hade konkurrensutsatts inom tre år. Antalet anskaffningar som gjorts som direkt upphandling var 128 dvs. 81 %. Vid revisionen framgick, att en del av denna direkta upphandling hade gjorts från tidigare anställda inom Försvarsmakten vilka avgått med pension.

Vid revisionen observerades också, att sakkunnigtjänster anskaffas efter behov utan att jämförande beräkningar görs av kostnaderna för anskaffning av sakkunnig- och forskningstjänster i förhållande till kostnaderna för egen verksamhet.

Revisionsverket ansåg på basis av revisionen, att Försvarsförvaltningen borde ge instruktioner om det, när ett arbete borde låta utföras av en utomstående och när det borde låta utföras inom ämbetsverket som tjänstearbete. Ifall inom försvarsmakten förefinns tillräcklig yrkeskunskap för att utföra uppdraget, borde en jämförelse mellan av utomstående utfört och eget arbete alltid göras, och användas som ett kriterium vid en jämförelse mellan alternativens ekonomiska fördelaktighet.

Revisionsverket betonar dessutom, att Försvarsförvaltningen bör sörja för att vid anskaffning av sakkunnig- och forskningstjänster iaktas lagstiftningen om upphandling, och för att så sker också ifall dessa tjänster köps av personer vilka avgått med pension ur Försvarsmakten.